

Paragraf Lex DEMO

- ✓ Besplatni propisi RS
- ✓ Besplatni propisi APV
- ✓ Besplatni propisi gradova i opština
- ✓ Besplatne pravne vesti
- ✓ Besplatni popunjivi obrasci

Paragraf - korak ispred svih!

Paragraf Lex
android aplikacija

Paragraf ADRESARI:

- Advokati
- Knjigovođe
- i druge pravno ekonomske profesije

Propisi
Crne Gore

www.paragraf.me

www.paragraf.rs

Pravna i ekonomska izdanja za uspešno i zakonito poslovanje

www.paragraf.rs

 Preuzeto iz elektronske pravne baze Paragraf Lex

Ukoliko ovaj propis niste preuzeli sa Paragrafovog sajta ili niste sigurni da li je u pitanju važeća verzija propisa, poslednju verziju možete naći OVDE

NAREDBA

O OBAVEZONOM ATESTIRANJU ČELIČNIH SREDSTAVA ZA ZATVARANJE OTVORA ZA KRETANJE U SKLONIŠTIMA I DVONOMENSKIM OBJEKTIMA

("Sl. list SFRJ", br. 4/85)

1. Obaveznom atestiranju podleže čelična sredstva za zatvaranje otvora za kretanje (u daljem tekstu: sredstva za zatvaranje) u skloništima i dvonamenskim objektima (u daljem tekstu: skloništa).

Sredstva za zatvaranje jesu: vrata i kapci proizvedeni od čelika.

2. Postupci ispitivanja radi obaveznog atestiranja sredstava za zatvaranje jesu:

- 1) ispitivanje tipa sredstava za zatvaranje - postupak po kome se ispituju uzorci da bi se utvrdilo da li odgovaraju odredbama ove naredbe, radi izdavanja tipskog atesta;
- 2) ispitivanje pojedinačno izrađenih sredstava za zatvaranje - postupak po kome se ispituje sredstvo za zatvaranje da bi se utvrdilo da li odgovara odredbama ove naredbe, radi izdavanja pojedinačnog atesta;
- 3) ispitivanje sredstava za zatvaranje iz domaće serijske proizvodnje - postupak kontrolnog ispitivanja sredstava za zatvaranje sa proizvodne linije, radi utvrđivanja saobraznosti karakteristika propisanih ovom naredbom sa karakteristikama atestiranog tipa;
- 4) ispitivanje sredstava za zatvaranje iz uvoza - postupak po kome se ispituje serija sredstava za zatvaranje (ako dolaze u partijama) na osnovu uzimanja uzoraka prema jugoslovenskom standardu JUS N.N0.029 ili prema odredbi pod 2 ovog stava, ako su u pitanju pojedinačno uvezena sredstva za zatvaranje.

Tip sredstava za zatvaranje određuje se prema sledećim karakteristikama:

- 1) merama svetlog otvora prikazanim na slici, iz ovog stava;

- 2) zaštitnim svojstvima, i to: otpornošću na pritisak, otpornošću na toplotno opterećenje i nepropusnošću za prodiranje kontaminiranog materijala (hermetičnošću);
- 3) obliku krila - vratnica;
- 4) smeru otvaranja krila - vratnica;
- 5) funkcionalnim karakteristikama.

3. Ispitivanju radi obaveznog atestiranja podleže sledeće karakteristike kvaliteta sredstava za zatvaranje:

- 1) tehnička dokumentacija;
- 2) mere;
- 3) otpornost na mehaničko opterećenje;
- 4) hermetičnost;
- 5) otpornost na toplotno opterećenje (dejstvo visokih temperatura gasova, pare i vazduha);
- 6) funkcionalnost;
- 7) konstrukcione karakteristike.

4. Tehnička dokumentacija iz tačke 3. ove naredbe sadrži:

- 1) konstrukcionu dokumentaciju, sa glavnim montažnim nacrtom, crtežima elemenata, specifikacijom materijala i spiskom standarda i propisa na osnovu kojih je izrađena;
- 2) proračune sidrenja, otpornosti na natpritisak i na negativno opterećenje, sa naznakom deset najopterećenijih mesta konstrukcije;
- 3) tehničke uslove za izradu, sa podacima o kvalitetu materijala, obrade i zavarenih spojeva i obliku, merama i toleranciji sastavnih delova i sa podacima o materijalima za zavarivanje, hermetizaciju, termičku izolaciju i zaštitu od korozije;
- 4) uputstva za ugradnju, rukovanje i održavanje.

Mere iz tačke 3. ove naredbe moraju da ispunjavaju sledeće uslove:

- 1) mere sredstava za zatvaranje moraju da budu u skladu sa merama svetlog otvora propisanim u Pravilniku o tehničkim normativima za skloništa ("Službeni list SFRJ", br. 55/83) i merama prikazanim u tehničkoj dokumentaciji;
- 2) tolerancije mera svetlog otvora i gabarita krila iznose ± 2 mm;
- 3) deformisanost krila i okvira sme da bude takva da razlika između duže i kraće dijagonale iznosi najviše 3 mm;
- 4) krila sredstava za zatvaranje moraju da preklapaju okvire, i to:
 - za vrata i kapke otporne na pritisak - najmanje 40 mm \pm 2 mm,
 - za vrata i kapke hermetičke - najmanje 30 mm \pm 2 mm;

- 5) zazor između metalnih površina krila i okvira (graničnika) u zatvorenom položaju sredstava za zatvaranje iznosi do 2 mm;
- 6) dozvoljena izvitoperenost krila i okvira, merena na krajevima dijagonala, i u rastavljenom i u sklopljenom položaju iznosi do 2 mm.

Otpornost na mehaničko opterećenje iz tačke 3. ove naredbe mora da ispunjava sledeće uslove:

- 1) hermetička sredstva za zatvaranje otporna na pritisak moraju, u granicama dopuštenih napona, da izdrže: opterećenje natpritisaka vazdušnog udarnog talasa (u daljem tekstu: pozitivno opterećenje), izraženo statičkim ravnomerno podeljenim opterećenjem koje deluje upravno na spoljašnju stranu krila, a koje, zavisno od obima zaštite, iznosi 100, 200, 300, 400, 600 ili 900 kPa i dejstvo odboja izraženo statičkim ravnomerno podeljenim opterećenjem (u daljem tekstu: negativno opterećenje) koje deluje upravno na unutrašnju stranu krila, a koje, zavisno od obima zaštite, iznosi 20, 40, 60, 80, 120 ili 180 kPa;
- 2) hermetička sredstva za zatvaranje otporna na toplotno opterećenje moraju, u granicama dopuštenih napona, da izdrže statičko ravnomerno raspoređeno opterećenje koje deluje upravno na površinu krila, naizmenično u oba smera, i koje iznosi 10 kPa;
- 3) dopušteni naponi za osnovni čelični materijal sredstava za zatvaranje iznose:

- za pritisak, savijanje i istezanje $\sigma_{dop} = 0,8 \sigma_v$

- za smicanje $\tau_{dop} = 0,426 \sigma_v$

gde je:

σ_v - granica razvlačenja;

- 4) sredstva za zatvaranje ne smeju, pod opterećenjem propisanim ovom naredbom, da pretrpe plastične deformacije koje narušavaju funkcionalnost tih sredstava u celini i po elementima.

Hermetičnost iz tačke 3. ove naredbe mora da ispunjava jedan od sledećih uslova:

- 1) pri izlaganju unutrašnje strane sredstva za zatvaranje natpritisaku od najmanje 100 Pa, na temperaturi okoline, obezbeđena je nepropusnost na prodiranje vazduha, gasova, pare i prašine, ili
- 2) pri izlaganju natpritisaku unutrašnje strane sredstva za zatvaranje, na temperaturi okoline, prema načinu predviđenom u tački 5. ove naredbe, ograničen je pad pritiska u hermetizovanoj komori na $\Delta p = 100$ Pa, u trajanju od pet minuta.

Otpornost na toplotno opterećenje (dejstvo visokih temperatura gasova, pare i vazduha) iz tačke 3. ove naredbe mora da ispunjava sledeće uslove:

- 1) hermetička sredstva za zatvaranje otporna na toplotno opterećenje moraju da izdrže dejstvo visokih temperatura vazduha, gasova i pare kojima su izložena svojom spoljašnjom stranom i da svojim termoizolacionim svojstvima uspore porast temperature vazduha u unutrašnjosti skloništa;
- 2) temperatura unutrašnje površine platna krila hermetičkih sredstava za zatvaranje otpornih na toplotno opterećenje, posle izlaganja spoljašnje strane dejstvu vrelog gasa ili vazduha na

način predviđen u tački 5. ove naredbe, ne sme posle 90 minuta da prelazi vrednost od 343 K, a na mestima termičkih mostova - vrednost od 363 K;

- 3) termoizolaciono punjenje hermetičkih sredstava za zatvaranje otpornih na toplotno opterećenje mora da bude ekvivalentno kvalitetu mineralne vune propisanom jugoslovenskim standardom JUS U.M9.015 i mora da bude ugrađeno tako da obezbeđuje ispunjavanje uslova propisanih ovom naredbom;
- 4) kvalitet osnovnog premaza i boje mora da bude takav da prilikom izlaganja sredstva za zatvaranje visokoj temperaturi, prema tački 5. ove naredbe, premazi i boje ne ispuštaju štetne i otrovne materije opasne po zdravlje ljudi;
- 5) otpornost zaptivke ugrađene u sredstvo za zatvaranje, u pogledu dejstva visokih temperatura mora da ispunjava uslove predviđene odredbama pod 5 tačke 5. ove naredbe. Ako je zaptivka zaštićena od dejstva visokih temperatura konstrukcijom i oblikom sredstva za zatvaranje i/ili primenom dodatnih termoizolacionih materijala, otpornost zaptivke na visoke temperature (toplotno opterećenje) može biti manja srazmerna ostvarenoj zaštiti.

Funkcionalnost iz tačke 3. ove naredbe mora da ispunjava sledeće uslove:

- 1) sila zabavljanja na kraju poluge za ručno zatvaranje, odnosno otvaranje sredstva za zatvaranje ne sme da bude veća od 600 N za vrata i 400 N za kapke;
- 2) sredstva za zatvaranje moraju da budu izrađena tako da omogućavaju oslobađanje otvora za kretanje u slučaju potrebe, izbacivanjem krila sredstva za zatvaranje u polje, ako je sredstvo u zatvorenom i zabavljenom položaju;
- 3) izbacivanje krila vrši se sa unutrašnje strane ili sa unutrašnje i spoljašnje strane skloništa, i to bez pokretanja mehanizma za odbravljanje;
- 4) ako se izbacivanje krila vrši ručno - pomoću poluge, sila na kraju poluge ne sme da bude veća od 700 N;
- 5) ako se izbacivanje krila vrši ručno - pomoću mehanizma za izbacivanje, sila na kraju ručice mehanizma ne sme da bude veća od 250 N;
- 6) sredstva za zatvaranje moraju da zadrže svoje funkcionalne karakteristike posle hiljadu uzastopnih otvaranja, odnosno zatvaranja i posle svih ispitivanja izvršenih prema tački 5. ove naredbe.

Konstrukcione karakteristike iz tačke 3. ove naredbe moraju da ispunjavaju sledeće uslove:

- 1) debljina lima platna krila sredstava za zatvaranje otpornih na pritisak iznosi najmanje 3 mm;
- 2) debljina lima platna krila hermetičnih sredstava za zatvaranje otpornih na toplotno opterećenje iznosi najmanje 2,5 mm;
- 3) visina praga sredstva za zatvaranje mora da iznosi najmanje 50 mm a njegova širina - najviše 300 mm, s tim što on može da bude stalan ili pokretan;
- 4) konstrukciono rešenje sredstva za zatvaranje sa pokretnim pragom mora da bude takvo da obezbeđuje otpornost na mehaničko opterećenje i hermetičnost, u skladu sa odredbama ove naredbe;

- 5) sredstva za zatvaranje moraju da imaju mehanizam za pojedinačno ili centralno zabravljivanje i sa spoljašnje i sa unutrašnje strane, i to: kod okretnih krila - na najmanje dva mesta, a kod pokretnih krila - na najmanje četiri mesta;
- 6) mehanizam za zabravljivanje mora da bude obezbeđen od samootvaranja, poluga se pri zatvaranju mora kretati odozgo nadole, a kretanje mora da bude ograničeno graničnikom;
- 7) sredstva za zatvaranje otporna na pritisak moraju sa spoljašnje strane da budu opremljena bravama za zaključavanje, a sa unutrašnje strane - posebnim uređajem za blokiranje mehanizma za zabravljivanje iznutra;
- 8) sredstva za zatvaranje moraju da budu opremljena sidrima (ankerima) za vezivanje na zidnu masu skloništa i za prenošenje opterećenja mase sredstva za zatvaranje i opterećenja, prema odredbama stava 3. ove tačke, na zidove skloništa;
- 9) broj, mere i raspored sidra moraju da budu određeni proračunom tako da uzmu u obzir raspored opterećenja po mehanizmima za zabravljivanje, šarkama i osloncima i da obezbede čvrsto povezivanje okvira sredstva za zatvaranje sa zidnom masom skloništa;
- 10) sredstvo za zatvaranje mora da bude konstruisano tako da prilikom izrade, ispitivanja, montaže ili eksploatacije ne nastanu deformacije;
- 11) sredstvo za zatvaranje mora da bude konstruisano tako da krilo naleže na dovratnik (okvir) sa strane pozitivnog opterećenja (spolja);
- 12) zaptivka sredstva za zatvaranje mora da bude postavljena na krilu sredstva i mora da bude ugrađena tako da opterećenje iz stava 3. ove tačke preuzmu metalni delovi krila i dovratnika sredstva. Sabijenost zaptivke ne sme da prelazi granicu elastičnosti materijala zaptivke. Od neposrednog dejstva toplotnog opterećenja iz odredaba stava 5. ove tačke, zaptivka treba da je zaštićena konstrukcijom, termoizolacionim vrpcama ili ulošcima.

5. Karakteristike kvaliteta sredstava za zatvaranje ispituju se, i to:

- 1) tehnička dokumentacija iz tačke 4. stav 1. ove naredbe - radi utvrđivanja usklađenosti tehničke dokumentacije sa uslovima propisanim ovom naredbom i radi utvrđivanja usklađenosti uzorka sa tehničkom dokumentacijom;
- 2) mere iz tačke 4. stav 2. ove naredbe ispituju se na ravnoj i čistoj podlozi, memom trakom i mehaničkim merilima - etalonima za merenje zazora;
- 3) otpornost na mehaničko opterećenje iz tačke 4. stav 3. ove naredbe ispituje se na sledeći način:
 - sredstvo za zatvaranje postavlja se na uređaj za stvaranje hidrostatičkog pritiska u horizontalni položaj, tako da se oslanja na svoje šarke i zatvarače;
 - ugradnja sredstva za zatvaranje na uređaj za stvaranje hidrostatičkog pritiska, mora u potpunosti da ispunjava uslove ugradnje tog sredstva u sklonište;
 - merenje naprezanja u konstrukciji vrši se elektrootpornim tenzometarskim mernim trakama (u daljem tekstu: tenzometarske trake), a registrovanje mernih veličina vrši se mernim sistemom za merenje statičkog naprezanja;
 - tenzometarske trake postavljaju se na najmanje deset mesta maksimalnih naprezanja;

- hidrostatički pritisak meri se preciznim ispitnim manometrom klase tačnosti 0,6;
- hidrostatički pritisak povećava se stepenasto do dostizanja ispitnog pritiska određenog vrednostima opterećenja u stavu 3. tačke 4. ove naredbe, pri čemu korak opterećenja iznosi 1/5 od ispitnog pritiska. Ispitni pritisak održava se u trajanju od jednog minuta.

Za hermetička sredstva za zatvaranje otporna na pritisak vrši se ispitivanje na pozitivno opterećenje i na negativno opterećenje, i to:

- otpornost na pozitivno opterećenje vrši se nanošenjem hidrostatičkog pritiska na spoljašnju stranu sredstva za zatvaranje koja je u upotrebi izložena dejstvu vazdušnog udarnog talasa eksplozije;
- otpornost na negativno opterećenje ispituje se nanošenjem hidrostatičkog pritiska na unutrašnju stranu sredstva, suprotnu od smera vazdušnog udarnog talasa eksplozije.

Za hermetička sredstva za zatvaranje otporna na toplotno opterećenje, hidrostatičkom pritisku izlaže se prvo njihova spoljašnja, a zatim unutrašnja strana.

Ispitivanje otpornosti na mehaničko opterećenje ponavlja se tri puta.

Za vreme ispitivanja otpornosti na mehaničko opterećenje ne smeju da nastupe plastične deformacije veznih elemenata (šarke, mehanizmi za zabavljanje itd.), kojima bi se narušile karakteristike kvaliteta propisane ovom naredbom;

4) hermetičnost iz tačke 4. stav 4. ove naredbe ispituje se na portalu koji obezbeđuje vešanje dovratnika sa krilom u položaju eksploatacije. Veza dovratnika i portala mora da bude potpuno hermetizovana. Ispitivanje se vrši na jedan od sledeća dva načina:

a) ispitivanje dimom vrši se tako što se u hermetizovanom prostoru, koji je s jedne strane zatvoren krilom sredstva za zatvaranje, a s druge strane zatvoren vertikalnim zidom portala, pale materije koje pri sagorevanju stvaraju neškodljiv dim (cinkova magla, tj. "Bergerova mešavina"), uz istovremeno uvođenje vazduha pod pritiskom u hermetizovani prostor. Masa materije koja stvara dim iznosi 2 g.

Vazduh se uvodi kroz otvor sa priključkom u zidu portala, a pritisak se kontrološe mikromanometrom koji se priključuje na za to posebno izrađen priključak smešten u zidu portala.

Posle stabilizovanja natpritiska od 100 Pa u hermetizovanom prostoru, kontroliše se prodiranje dima po obimu krila pomoću izvora svetlosti jačine 500 W, u trajanju od 5 min.

Smatra se da je uzorak ispunio uslov hermetičnosti ako za vreme ispitivanja ne dođe do prodiranja dima;

b) ispitivanje padom pritiska vrši se tako što se posle stabilizovanja natpritiska od 1000 Pa u hermetizovanom prostoru, ponovnim očitavanjem manometra posle pet minuta, utvrđuje "početni pritisak", koji ne sme da bude manji od 400 Pa.

Istovremeno počinje kontrola hermetičnosti, očitavanjem pada "početnog pritiska" na mikromanometru.

Vrednosti na mikromanometru očitavaju se u razmacima od po trideset sekundi, u trajanju od pet minuta.

Smatra se da je uzorak ispunio uslov hermetičnosti ako natpritisak u hermetizovanom prostoru nije opao više od 100 Pa u odnosu na "početni pritisak", u trajanju od pet minuta;

5) otpornost na toplotno opterećenje (dejstvo visokih temperatura gasova, para i vazduha) iz tačke 4. stav 5. ove naredbe ispituje se na taj način što se hermetičko sredstvo za zatvaranje otporno na toplotno opterećenje montira na odgovarajući otvor požarne komore, konstruisane u skladu sa jugoslovenskim standardima JUS U.J1.090 i JUS U.J1.160, tako da je spoljašnjom stranom krila okrenuto ka komori.

U požarnoj komori razvija se visoka temperatura uvođenjem vrelog gasa ili vazduha kroz priključak ugrađen u zidu komore, ili razvojem požara u samoj komori, čime se spoljašnja strana krila sredstva za zatvaranje izlaže dejstvu visoke temperature.

Režim porasta temperature u požarnoj komori određen je u tabeli 1:

Tabela 1

t	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90
ΔT	0	110	156	191	220	246	270	291	311	330

gde je:

- t - vreme izloženosti sredstva, u minutama;

- ΔT - porast temperature u požarnoj komori u odnosu na temperaturu okoline u stepenima Kelvina.

Porast temperature u požarnoj komori meri se za vreme ispitivanja ugrađenim termoparovima prema tački 4.1 jugoslovenskog standarda JUS U.J.1. 070.

Temperatura na neizloženoj strani uzorka (unutrašnja strana krila) meri se termoparovima ili elektrootpornim termometrima, u skladu sa jugoslovenskim standardom JUS U.J1.200. Termoparovi moraju da imaju kompenzacione vodove do mesta temperature poređenja (temperatura okoline, koja sme da se kreće između 278 i 303 K).

Temperatura se meri na najmanje pet mesta na krilu sredstva za zatvaranje, i to na presecima dijagonala krila i četvrtina krila, kao i na mestima termičkih mostova (prodori metalnih elemenata kroz krilo) na rastojanju ne manjem od 100 mm od okvira sredstva;

6) funkcionalnost iz tačke 4. stav 6. ove naredbe ispituje se na sledeći način:

- sila zabavljanja meri se dinamometrom ili odgovarajućim utegama na najvećem kraku poluge, pri čemu izmerena sila ne sme da prelazi propisanu vrednost;

- mogućnost izbacivanja krila sredstva za zatvaranje ispituje se tako što se ono, zajedno sa dovratnikom, ugradi na portal za ispitivanje i tako ugrađeno zabavljuje zatvaračima. Korišćenjem poluge za izbacivanje, dužine 1200 mm ili mehanizma za izbacivanje, krilo sredstva se odvaja od dovratnika, pri čemu sila na kraju poluge za izbacivanje, odnosno na kraju ručice mehanizma za izbacivanje ne sme da prelazi propisanu vrednost. To ispitivanje se ponavlja tri puta;

- trajnost sredstava za zatvaranje ispituje se u smislu tačke 4. stav 6. odredbe pod 6 ove naredbe, na opitnom portalu, na koji se sredstvo ugrađuje zajedno sa dovratnikom. Krilo sredstva vezuje se posebnim mehanizmom na mehanički ili električni pogon, koji otvara krila sredstva za zatvaranje do 60°, posle čega ga zatvara bez prigušivanja. Taj postupak se

ponavlja 1000 puta uzastopno. Smatra se da je sredstvo za zatvaranje zadovoljilo pri tom ispitivanju, ako u toku ispitivanja nije oštećen uzorak ili nisu narušene njegove funkcionalne i konstrukcione karakteristike;

7) konstrukcione karakteristike iz tačke 4. stav 7. ove naredbe ispituju se vizuelno i merenjem propisanih dimenzija odgovarajućim merilima.

6. Organizacija udruženog rada koja proizvodi ili koja uvozi sredstva za zatvaranje, uz zahtev za obavljanje poslova obaveznog atestiranja koji podnosi organizaciji udruženog rada ovlašćenoj za obavljanje poslova obaveznog atestiranja, dostavlja i sledeće podatke:

1) kratak opis sredstva za zatvaranje, sa definicijom tipa prema tački 2. ove naredbe;

2) tehničku dokumentaciju;

3) dokaz o kvalitetu:

- materijala koji su u konstrukciji sredstva za zatvaranje direktno izloženi opterećenjima iz tačke 4. stav 3. ove naredbe,

- materijala za izradu zaptivne trake,

- materijala za termičku izolaciju,

- zavarenih spojeva;

4) dokaz o kvalitetu materijala za zaštitu od korozije, i to:

- materijala za osnovni premaz i boju,

- razređivača,

- materijala za podmazivanje;

5) dokaz o stručnoj osposobljenosti varilaca, u skladu sa jugoslovenskim standardom JUS C.T3.061.

7. Uzorke za ispitivanje, radi vršenja poslova obaveznog atestiranja tipa sredstva za zatvaranje, odabira organizacija udruženog rada ovlašćena za obavljanje poslova obaveznog atestiranja kod proizvođača iz proizvedene količine sredstva za zatvaranje, ili na skladištu uvoznika - iz partije iz uvoza.

Za ispitivanje je potrebno dva uzorka po tipu - za sredstva za zatvaranje iz domaće proizvodnje ili jedan uzorak po tipu - za partiju iz uvoza.

O uzimanju uzoraka, organizacija udruženog rada ovlašćena za obavljanje poslova obaveznog atestiranja sastavlja zapisnik, koji sadrži:

1) firmu, odnosno naziv i sedište proizvođača, odnosno uvoznika;

2) naziv i tip proizvoda;

3) broj uzoraka;

4) oznake na uzorcima;

5) mesto i datum uzimanja uzoraka;

6) obaveštenje o uočenim nedostacima, kao što su vidljive greške na sredstvu za zatvaranje, strane materije vidljive golim okom, neujednačenost boje, nepotpuno ili pogrešno označavanje, nepostojanje uputstva za rukovanje i održavanje, itd.

Zapisnik potpisuju predstavnici proizvođača, odnosno uvoznika i predstavnici organizacije udruženog rada ovlašćene za obavljanje poslova obaveznog atestiranja.

Posle ispitivanja, uzorci se čuvaju kod proizvođača. Ako proizvođač odluči da ih može ugraditi u sklonište, o tome obaveštava organizaciju udruženog rada ovlašćenu za obavljanje poslova obaveznog atestiranja koja je izdala atest, sa tačnom naznakom lokacije ugradnje.

8. Izveštaj o ispitivanju sredstava za zatvaranje, koja su proizvođena u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji, sadrži:

- 1) osnovne tehničke podatke o sredstvu za zatvaranje;
- 2) podatke o uzimanju uzoraka, i to: broj uzoraka, oznake na uzorcima, mesto i datum uzimanja uzoraka i broj zapisnika;
- 3) vrednosti karakteristika kvaliteta dobijenih ispitivanjima izvršenim u skladu sa tačkom 5. ove naredbe;
- 4) zaključak u kome organizacija udruženog rada ovlašćena za obavljanje poslova obaveznog atestiranja obrazlaže izdavanje ili odbijanje izdavanja atesta;
- 5) naziv organizacije udruženog rada ovlašćene za obavljanje poslova obaveznog atestiranja, sedište i datum, potpis ovlašćenog lica i otisak pečata.

Izveštaj o ispitivanju sredstava za zatvaranje, koja su uvezena iz inostranstva, pored podataka iz stava 1. ove tačke, sadrži i: vrstu i tip sredstva, naziv proizvođača, zemlju porekla, naziv isporučioaca, odnosno uvoznika, broj i datum zaključnice, broj i datum ugovora, broj i datum fakture, mesto i datum prispeća i količinu.

9. Za sredstva za zatvaranje za koja se ispitivanjem utvrdi da ispunjavaju propisane uslove, organizacija udruženog rada ovlašćena za obavljanje poslova obaveznog atestiranja izdaje atest, uz koji prilaže izveštaj o ispitivanju.

Atest sa priloženim izveštajem o ispitivanju izdaje se u tri primerka, od kojih se jedan dostavlja podnosiocu zahteva za atestiranje, jedan Saveznom zavodu za standardizaciju, a jedan zadržava organizacija udruženog rada koja je izdala atest.

Rok važenja atesta za atestirani tip sredstva za zatvaranje domaće proizvodnje, koji se proizvodi serijski, jeste šest godina od dana izdavanja atesta, ako se kontrolnim ispitivanjem izvršenim prema tački 11. ove naredbe utvrdi da su sredstva za zatvaranje iz proizvodnje, saobrazna atestiranom tipu.

Važenje izdatog tipskog atesta prestaje i kad se na atestiranom tipu sredstva za zatvaranje izvrše izmene u konstrukciji, koje utiču na propisane karakteristike sredstva. U tom slučaju, o izvršenim izmenama proizvođač mora da obavesti organizaciju udruženog rada ovlašćenu za obavljanje poslova obaveznog atestiranja koja je izdala atest, radi ponovnog atestiranja tog tipa sredstva za zatvaranje.

Rok važenja atesta za sredstva za zatvaranje iz uvoza je jedna godina.

Smatra se da je sredstvo za zatvaranje snabdeveno važećim atestom, bez obzira na datum prodaje, ako je proizvedeno u roku važenja atesta.

10. Sredstvo za zatvaranje za koje je izdat atest, proizvođač, odnosno uvoznik označava atestnim znakom.

Označavanje atestnim znakom vrši se na posebnoj pločici, nalepnicom ili utiskivanjem, sa spoljašnje strane sredstva za zatvaranje u gornjem desnom uglu, u skladu sa Naredbom o izgledu i upotrebi atestnog znaka ("Službeni list SFRJ", br. 4/79 i 31/81), pri čemu veličina "B" iz tačke 4. te naredbe mora da iznosi najmanje 50 mm.

Atestni znak kojim se označava sredstvo za zatvaranje mora da sadrži i dve slovne oznake i dve brojne oznake. Slovne oznake odnose se na grupu i podgrupu jugoslovenskih standarda kojima pripada to sredstvo (SK), a brojne oznake su šifre organizacija udruženog rada ovlašćenih za obavljanje poslova obaveznog atestiranja.

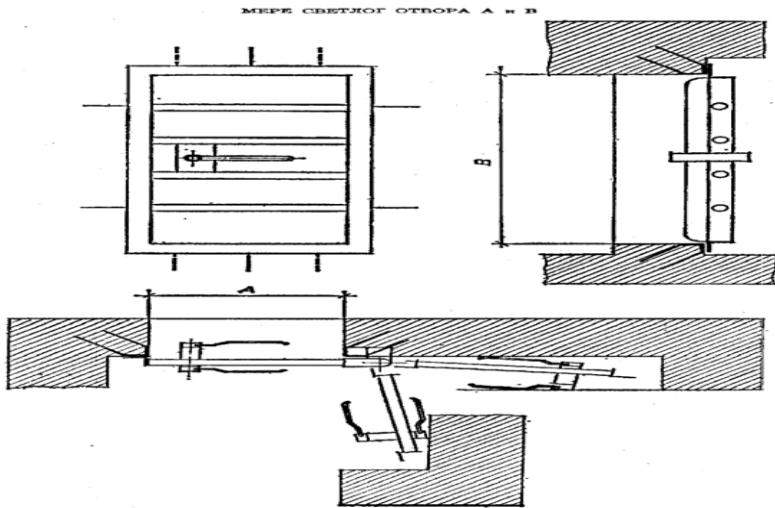
Pored atestnog znaka, atestirano sredstvo za zatvaranje mora da bude označeno i posebnom pločicom, koja sadrži:

- 1) podatke o firmi, odnosno naziv i sedište proizvođača;
- 2) oznaku tipa proizvoda, prema tabeli 2;
- 3) broj i datum izdavanja tipskog atesta;
- 4) proizvodni broj;
- 5) godinu proizvodnje.

Tabela 2

Vrsta i tip	Naziv ili svojstvo		Oznaka
Vrsta	vrata		V
	kapci		K
Zaštitno svojstvo	otpornost na pritisak		P
	hermetičnost		H
	otpornost na toplotno opterećenje		T
Otpornost na pritisak	sredstva otpornosti	100 kPa	100
	" "	200 "	200
	" "	300 "	300
	" "	400 "	400
	" "	600 "	600
	" "	900 "	900
Smernost otvaranja	desni		D
	levi		L

PRIMER OZNAČAVANJA SREDSTVA ZA ZATVARANJE

Minimalna visina oznake iznosi 5 mm, a visina udubljenja ili izbočine - najmanje 1/10 visine. Na pločicama za označavanje od nerđajućeg čelika dubina gravure ne treba da bude veća od 0,6 mm, bez obzira na visinu oznake.

Debljina pločica za označavanje jednaka je 1/25 njihove najveće dimenzije, ali ne manja od 2 mm. Izrađuju se od aluminijumskog lima, nerđajućeg čelika, bronzе ili mesinga.

Pločica za označavanje pričvršćuje se na krilo sredstva za zatvaranje ispod atestnog znaka, na jedan od sledećih načina:

- 1) mekim lemljenjem ili tvrdim lemljenjem, direktno ili pomoću okvira;
- 2) upuštenim vijcima, blokiranim na određenom mestu punktiranjem ili mekim lemljenjem;
- 3) zakivcima.

Debljina pločice za označavanje može se smanjiti na 1 mm, ako je ona pričvršćena pomoću okvira ili ako je meko lemljena ili tvrdo lemljena po čitavoj ivici.

11. Kontrola saobraznosti sredstva za zatvaranje iz domaće proizvodnje - atestiranom uzorku, vrši se jedanput u tri godine.

Kontrolu saobraznosti sredstva za zatvaranje vrši organizacija udruženog rada ovlašćena za obavljanje poslova obaveznog atestiranja.

Prilikom kontrole saobraznosti ispituju se karakteristike kvaliteta predviđene u tački 4. ove naredbe.

Metode ispitivanja karakteristika kvaliteta, prilikom kontrole saobraznosti, predviđene su u tački 5. ove naredbe.

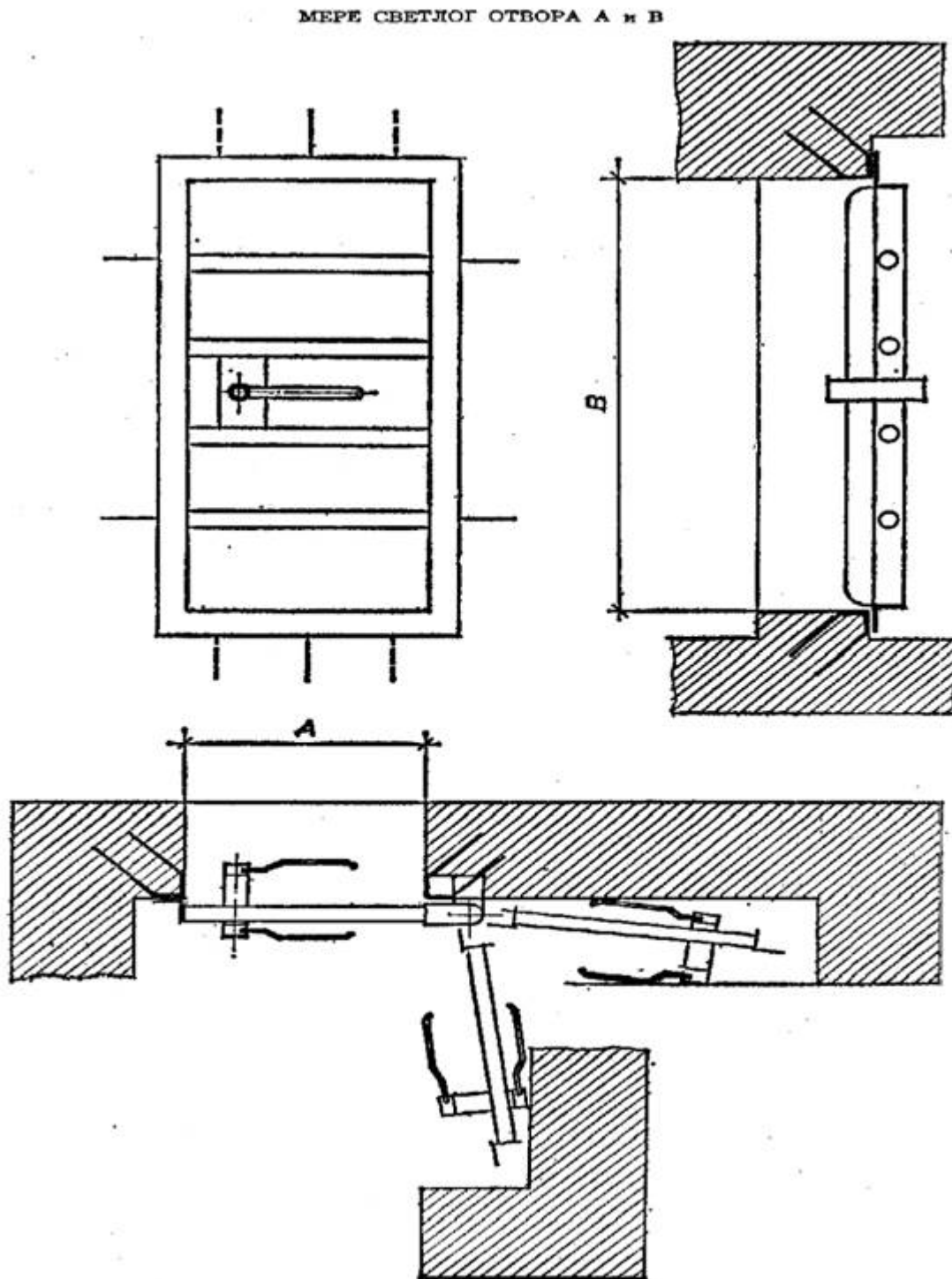
Za kontrolu saobraznosti uzima se jedan uzorak, a postupak uzimanja uzoraka predviđen je u tački 7. ove naredbe.

Ako rezultati ispitivanja pokažu da tri ili više karakteristika kvaliteta ne ispunjavaju uslove propisane u tački 4. ove naredbe - atest se oduzima.

Ako rezultati ispitivanja pokažu da jedna karakteristika kvaliteta ili dve karakteristike kvaliteta ne ispunjavaju uslove propisane u tački 4. ove naredbe - atest se povlači, a ispitivanje one karakteristike (ili onih karakteristika) koja nije zadovoljila, ponavlja se na dva puta većem broju uzoraka. Posle tako

ponovljenog ispitivanja, atest se potvrđuje ako su rezultati pozitivni ili se oduzima ako su rezultati negativni.

Izveštaj o kontroli saobraznosti sredstva za zatvaranje atestiranom tipu organizacija udruženog rada ovlašćena za obavljanje poslova obaveznog atestiranja izdaje na način predviđen u tački 8. ove naredbe.

12. Za atestiranje sredstava za zatvaranje, Savezni zavod za standardizaciju može ovlastiti organizaciju udruženog rada koja u pogledu opremljenosti i stručne kvalifikacije kadrova ispunjava sledeće uslove:

a) raspolaže sledećom opremom:

- 1) uređajem za merenje i registrovanje pritiska po jedinici vremena, sa najmanje dva davača pritiska, uz mogućnost merenja vršnih vrednosti;
 - 2) višekanalnim uređajem za merenje naprezanja u materijalu, sa istovremenom mogućnošću registrovanja toka krivulje promene naprezanja;
 - 3) višekanalnim uređajem za merenje temperature do 500°C;
 - 4) komorom i uređajem za ispitivanje sredstva za zatvaranje hidrostatičkim pritiskom;
 - 5) uređajem za ispitivanje hermetičnosti, sa instrumentima za očitavanje pada pritiska po jedinici vremena i svetlosnim izvorom za uočavanje prodora dima;
 - 6) termičkom (požarnom) komorom, sa generatorom vrelog gasa (vazduha) i uređajem za regulisanje i merenje temperature u komori radi ispitivanja toplotne otpornosti sredstva za zatvaranje;
 - 7) termoparovima ili termometrima na principu električnog otpora, za merenje temperature površine metalnog plašta;
 - 8) uređajem za ispitivanje tajnosti sredstva za zatvaranje uzastopnim zatvaranjem, odnosno otvaranjem, sa portalom, mehanizmom, elektromotornim ili mehaničkim pogonom i brojačem;
 - 9) instrumentima (dinamometrima ili tegovima) za merenje sila završavanja i izbacivanja krila sredstva za zatvaranje;
 - 10) mernim trakama, mikrometarskim merilima i etalonima za merenje osnovnih dimenzija, zazora i tolerancija propisanih odredbama ove naredbe;
- b) raspolaže radnicima za poslove ispitivanja sredstava za zatvaranje, koji imaju sledeće stručne kvalifikacije i radno iskustvo;
- 1) za rukovođenje ispitivanjima sredstava za zatvaranje - diplomirani inženjer tehničke struke, sa najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima ispitivanja sredstava za zatvaranje ili na poslovima ispitivanja karakteristika čeličnih konstrukcija;
 - 2) stručni radnici, i to: najmanje dva diplomirana inženjera tehničke struke, specijalizovana za pojedina područja ispitivanja iz ove naredbe, sa najmanje tri godine radnog iskustva na tim poslovima;
 - 3) za obavljanje poslova ispitivanja i rukovanje odgovarajućim uređajima - najmanje tri radnika sa srednjom stručnom spremom i najmanje tri godine radnog iskustva na tim poslovima.
13. Organizacija udruženog rada ovlašćena za obavljanje poslova obaveznog atestiranja dužna je da proizvođaču, odnosno uvozniku izda atest ili odbije da izda atest u roku od šezdeset dana od dana prijema uzorka.
14. Ova naredba stupa na snagu po isteku jedne godine od dana objavljivanja u "Službenom listu SFRJ".